

בש"פ 3659/16 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3659/16

כבוד השופטת א' חיות
פלוני

לפני:
העורר:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיב:

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בע"פ
7032-05-16 מיום 4.5.2016 שניתנה על ידי כבוד
השופטת ז' בוסתן

עו"ד אלון קריטי; עו"ד טל פלקס

בשם העורר:

עו"ד דותן רוסו

בשם המשיבה:

החלטה

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת ז' בוסתן) מיום 4.5.2016 שהורה על מעצרו של העורר עד להחלטה אחרת.

1. ביום 12.4.2016 הוגש לבית משפט השלום ברחובות כתב אישום נגד העורר המייחס לו עבירה של איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. על פי הנטען בכתב האישום, בערב יום 9.4.2016 נפגשו העורר והמתלוננת על רקע רצונו של העורר להמשיך במערכת היחסים הזוגית שהתקיימה בין השניים ורצונה של המתלוננת להביא את הקשר ביניהם אל קיצו. לאחר אותה פגישה הגיע העורר בשעה 22:00 לביתה של המתלוננת בעת שלא היתה בבית והמתין בחצר לשובה. כעבור זמן מה הגיעה לביתה של המתלוננת אחותו של העורר, הגברת ס.כ. (להלן: ס.), והבחינה בעורר כשהוא בוכה, מסרב לעזוב את המקום ומאיים להתאבד בכך שכך שמיכה סביב צווארו. בשל התנהגותו זו של

עמוד 1

העורר הזמינה ס. משטרה לביתה של המתלוננת ומשהגיעה הניידת אמר הנאשם לאחד השוטרים כי הוא אוהב את המתלוננת וכי אם הוא לא יעצור אותו הוא ירצח את המתלוננת.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המדינה בקשה לעצור את העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו וביום 18.4.2016 הורה בית המשפט השלום (השופט ד' קלייטמן) על מעצרו של העורר עד החלטה אחרת בציינו כי קיימות ראיות לכאורה לביסוס הרשעתו של העורר בעבירה שיוחסה לו וכן קבע כי נראה שמדובר בנאשם אובססיבי המעיד על עצמו כי אם לא ייעצר ירצח את המתלוננת. בנסיבות אלה ובהינתן העובדה כי על פי עדות המתלוננת העורר איים עליה בעבר כי ישחט אותה, סבר בית המשפט כי אף שאין לעורר עבר פלילי מן הראוי לקבל תסקיר מאת שירות המבחן בטרם יחליט בבקשה למעצר עד תום ההליכים וכי אין לשחרר את העורר באותו שלב. בית המשפט השלום הורה, אפוא, על המשך מעצרו של עורר עד החלטה אחרת כאמור ועל דיון נוסף בבקשת המדינה לעצרו עד תום ההליכים שיתקיים ביום 9.5.2016, לאחר קבלת התסקיר.

3. ביני לביני ביום 2.5.2016 התקיים דיון בתיק העיקרי, במהלכו הודה העורר במיוחס לו בכתב האישום. באותו היום, ולאחר שנשמעו טיעוני הצדדים לעונש, נגזר דינו של העורר לשלושה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים וקנס בסך 5,000 ש"ח או 30 ימי מאסר בפועל. עם שימוע גזר הדין הודיעה המדינה כי היא שוקלת הגשת ערעור על פסק הדין וביקשה לעצור את העורר ל-72 שעות מכוח סעיף 22(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: החוק או חוק המעצרים). בית משפט השלום נעתר לבקשת המדינה והורה באותו שלב על מעצרו של העורר. בית המשפט דחה את טענת העורר לפיה סעיף 22(א) הנ"ל נוגע אך ורק לנאשם שהוחזק במעצר עד תום ההליכים בעוד שהוא היה עצור עד החלטה אחרת, וקבע כי מעצר עד החלטה אחרת - כמעצרו של העורר בעניינו - אינו אלא הליך ביניים במסגרת הבקשה למעצר עד תום ההליכים ועל כן חל עליו אותו היגיון שעומד בבסיס סעיף 22(א) הנ"ל.

4. העורר לא ערר לבית המשפט המחוזי על החלטתו זו של בית משפט השלום, ולמחרת היום ב-3.5.2016 הגישה המדינה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד הודעת ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום וכן בקשה למעצר העורר עד תום ההליכים, וזאת מכוח סעיף 22(ב) לחוק המעצרים. בתום הדיון שהתקיים ביום 4.5.2016 הורה בית המשפט המחוזי (השופט ז' בוסתן) על מעצרו של העורר עד החלטה אחרת וזאת מכוח סעיפים 22(ב) ו-21 לחוק המעצרים, ועוד הורה על קבלת תסקיר מעצר בעניינו של העורר עד ליום 10.5.2016.

בהחלטתו ציין בית המשפט המחוזי כי מבקשת המדינה למעצר עד תום ההליכים עולה כי העורר אובססיבי כלפי המתלוננת וכן כי הוא מאיים לפגוע בה ולשים קץ לחייו שלו. בית המשפט המחוזי הוסיף וקבע כי בשל המסוכנות הגבוהה הנשקפת מן העורר למתלוננת ומשאין בעניינו חוות דעת של גורם מקצועי טיפולי והעורר מתנגד למעצר באיזוק אלקטרוני - שחרורו יסכן את המתלוננת ואותו ועל כן יש להורות על מעצרו עד החלטה אחרת ולקבל בעניינו תסקיר של שירות המבחן. בית המשפט המחוזי דחה אף הוא את טענות העורר לפיהן לא היה בית משפט השלום מוסמך לעצור מכוח סעיף 22(א) לחוק המעצרים, והוא אימץ בעניין זה את עמדתו ואת טעמיו של בית משפט השלום. בית המשפט המחוזי הוסיף והורה כי המשך הדיון בבקשת המדינה למעצר עד תום ההליכים יתקיים ביום 10.5.2016 וכן כי באותו היום יתקיים גם הדיון בערעור שהגישה המדינה.

5. בערר שהגיש לבית משפט זה שב העורר וטוען כי שגה בית משפט השלום משהורה על מעצרו מכוח סעיף

22(א) לחוק המעצרים מאחר שסעיף זה עניינו במעצר של נאשם שנעצר עד תום ההליכים בעוד שהעורר היה עצור עד החלטה אחרת בעת שנגזר דינו למאסר מותנה. עוד נטען כי שגה בית משפט השלום משהורה על מעצרו של העורר מחמת מסוכנותו, שכן סעיף 22(א) לחוק מאפשר להורות על מעצר כאמור רק מקום שבו קיים חשש להימלטות של הנאשם מאימת הדין, סוגיה שכלל לא נבחנה על ידי בית משפט השלום. כמו כן נטען כי שגה בית משפט השלום משהורה באותו שלב על מעצרו של העורר ולא על שחרורו בערובה. בנוסף נטען כי סעיף 22(א) לחוק המעצרים מאפשר להורות על מעצר למשך 72 שעות רק מקום שבו התביעה הודיעה כי בכוונתה לבקש מאסר בפועל, בעוד שבהודעת הערעור שהגישה המדינה לבית המשפט המחוזי היא לא טענה למאסר בפועל אלא להחזרת התיק לבית משפט השלום לצורך קבלת תסקיר וכי משאין מדובר באחד המקרים הנמנים בחוק אכרזת דרכי ענישה (תסקיר של קצין מבחן), התשכ"ד-1964, לא ניתן לחייב את העורר בקבלת תסקיר. לבסוף נטען כי שגה בית המשפט המחוזי משלא הביא בחשבון את העובדה שלא הוטל על העורר עונש של מאסר בפועל ומשקיבל את ההחלטה בדבר מעצרו של העורר עד החלטה אחרת מכוח סעיף 22(ב) לחוק המעצרים בהתבסס על המסוכנות הנשקפת מן העורר מבלי שנדרש לסיכוי הערעור שהוגש.

6. הערר נקבע לשמיעה בפני ליום 8.5.2016 ובהחלטתי מיום 5.5.2016 הוריתי כי בדיון יהא על העותר להתייחס לשאלה האם נתונה לו זכות ערר "בגלגול שלישי" על החלטתו של בית משפט השלום לעצרו לפי סעיף 22(א) לחוק המעצרים. העורר טען בהקשר זה כי ככל שמדובר במעצר שאינו חוקי מן הראוי שבית משפט זה יתייחס לכך גם ב"גלגול שלישי" וכי אם נדרשת לצורך כך רשות ערעור מן הדין לתיתה. המדינה מצדה טוענת כי אין לעורר זכות ערר בשים לב לכך שהטענות שהועלו בו מופנות למעשה כנגד החלטתו של בית משפט השלום מיום 2.5.2016 שעליה לא השיג בערר לבית המשפט המחוזי. כמו כן טוענת המדינה כי החלטתו של בית המשפט המחוזי לעצור את העורר עד להחלטה אחרת התקבלה כדין מכוח סעיף 22(ב) לחוק המעצרים, המפנה לסעיף 21 לחוק וכי בנסיבותיו המיוחדות של המקרה אין מקום להתערב בהחלטה זו.

7. דין הערר להידחות.

עיון בערר מעלה כי רובו ככולו אכן מופנה כנגד החלטתו של בית משפט השלום מיום 2.5.2016 שהורה על מעצרו של העורר מכוח סעיף 22(א) לחוק המעצרים. ככל שהיו לעורר השגות על החלטתו זו של בית משפט השלום היה עליו להגיש כנגדה ערר לבית המשפט המחוזי ומשלא עשה כן אין הוא יכול לשטוח את טענותיו כנגד אותה החלטה בערר דן בלא נטילת רשות לכך. טענת העורר בהקשר זה לפיה לא היה סיפק בידיו לערור על החלטתו של בית משפט השלום מאחר שהמדינה ערערה על פסק הדין כבר למחרת היום (3.5.2016), לאו טענה היא בייחוד נוכח עמדתו כי מדובר, כביכול, בהחלטת מעצר שניתנה בלא סמכות. למעלה מן הדרוש אוסיף ואציין כי גם לגופם של דברים לא מצאתי ממש בטענת העורר לפיה מדובר בהחלטת מעצר שניתנה בחוסר סמכות, וכערכאות קמא אף אני סבורה כי מדובר בהליך ביניים שהתקיים בפני בית משפט השלום טרם הסדר הטיעון במסגרת הבקשה למעצרו עד תום ההליכים, וכי בנסיבות שנוצרו כמתואר לעיל בדיון התייחס בית משפט השלום אל ההחלטה לעצור עד החלטה אחרת כהחלטה שניתנה בהליך למעצר עד תום ההליכים, לצורך סעיף 22(א) לחוק המעצרים.

8. כך או כך, בשלב זה אין חולק שהעורר עצור מכוח החלטה שניתנה על ידי בית המשפט המחוזי כערכאת ערעור ביום 4.5.2016 על פי סעיף 22(ב) לחוק המעצרים ובאשר לסמכותו של בית המשפט המחוזי לתיתה אין עוררין. הטענה היחידה המועלית בערר נגד החלטה זו היא כי בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד להחלטה אחרת כאמור, תוך ששקל אך ורק את סוגיית המסוכנות הנשקפת ממנו ובלא שנבחנו סיכויי הערעור שהגישה המדינה

ובלא שניתן משקל לעובדה כי בית משפט השלום שהתרשם מן העורר באופן בלתי אמצעי, ראה להסתפק בעניינו במאסר מותנה בלבד. בהקשר זה מפנה העורר לבש"פ 7717/10 חבר נ' מדינת ישראל (1.11.2010) (להלן: עניין חבר) שם הותוו לטענתו אמות מידה מצמצמות לשימוש בסמכות המעצר מכוח סעיף 22(ב) לחוק ונקבע כי השימוש בסעיף זה יעשה במקרים חריגים ונדירים בלבד.

9. לא ראיתי מקום להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחוזי להורות על מעצרו עד להחלטה אחרת מכוח סעיף 22(ב) הנ"ל. כפי שכבר נפסק, סעיף 22(ב) לחוק המעצרים מקנה לבית המשפט סמכות להורות על מעצרו של נאשם על פי אמות המידה שבסעיף 21 לחוק המעצרים. סמכות זו מסורה לבית המשפט הן ביחס לנאשמים שנשפטו וסיימו לרצות את עונשם והן ביחס לנאשמים שכלל לא הושת עליהם עונש מאסר (עניין חבר, בפסקה 10 והאסמכתאות הנזכרות שם). אף אם אניח לטובת העורר כי המקרה דנן נמנה עם המקרים שנדונו בעניין חבר, אשר עסק בבקשה להארכת מעצר מכוח סעיף 22(ב) לחוק של נאשם שהורשע וסיים לרצות את תקופת מאסרו, נראה לי כי נסיבות המקרה דנן הן אכן חריגות במידה המצדיקה את הארכת מעצרו מכוח סעיף 22(ב) הנ"ל. מהודעת הערעור שהוגשה לבית המשפט המחוזי ומבקשת המדינה למעצר עד תום ההליכים עולה כי העורר פיתח אובססיה כלפי המתלוננת עד כדי כך שהוא עצמו ביקש להיעצר מחשש שיאבד שליטה וירצח אותה בשל רצונה להיפרד ממנו. בנסיבות אלה מקובלת עליי במלואה קביעתו האחראית והזהירה של בית המשפט המחוזי לפיה מן הראוי לקבל תסקיר מאת שירות המבחן בעניינו של העורר טרם קבלת החלטה בעניין שחרורו. בית המשפט המחוזי אף קבע לוח זמנים הדוק וקצר לצורך קבלת התסקיר והמשך הדיון בבקשת המעצר נקבע בתוך ימים ספורים בלבד מיום ההחלטה (10.5.2016). למותר לציין כי כל טענות העורר לעניין בקשת המעצר ולעניין הערעור לגופו שמורות לו, וחזקה על בית המשפט כי יביא בחשבון במכלול בעת קבלת החלטתו.

מטעמים אלה כולם, הערר נדחה.

ניתנה היום, ל' בניסן התשע"ו (9.5.2016).

ש ו פ ט ת